

Aardappeltelers op zoek naar betaalbare capaciteit

Frontrooier trekt bekijks

Akkerbouwers Ruud Hage en Jacco de Graaf uit Wieringerwerf (NH) dachten dit najaar even rustig een frontrooier uit te proberen. Maar er kwamen plotseling zoveel collega's even buurten dat ze van hun laatste rooidag maar een open dag hebben gemaakt. Akker polste de meningen van de aanwezige akkerbouwers.

Met een frontrooier heb je veel capaciteit voor een relatief lage prijs, vinden Jacco de Graaf en Ruud Hage uit Wieringerwerf (NH). De rooier die ze op proef hebben, kost, afhankelijk van de uitvoering, tussen de 30.000 en 40.000 euro.

„Het lijkt wel of we de hele dag niks doen”, glimlacht Ruud Hage. Hij heeft samen met zijn buurman, Jacco de Graaf, een Tolmac MT14 frontrooier op proef. Ze gebruiken de machine nog niet in combinatie met hun wagenrooier, maar testen hem eerst in een aparte werkgang. Achter de trekker hangt een rijenfrees, die dienst doet als conragewicht.

De families Hage en De Graaf werken al sinds 1977 nauw samen. Ze investeren samen in machines en helpen elkaar bij de oogst. Vandaag rooien ze de laatste Victoria's van de familie De Graaf, op een perceel dat meer dan 10 kilometer van huis ligt. Hoewel er vijf kippers in de baan zijn, moeten de mensen op het land regelmatig even pauze houden. En dat komt goed uit, want met enige regelmaat verschijnt er een auto met collega's die hun eigen werk even in de steek hebben gelaten.

Af en toe stapt Hage even op de trekker om de werking van de machine te laten zien. De frontrooier rooit de twee rijen voor de wielen en legt de opbrengst ervan tussen de twee rijen onder de trekker. Wanneer de wagenrooier vervolgens deze ruggen oppakt, komt zo de opbrengst van vier rijen over de rooier, waardoor de kippers in een mum van tijd vol zijn. „Het loopt allemaal zo lekker rustig”, zegt Hage. „Het is sowieso geen stressvol jaar natuurlijk, maar je kunt in korte tijd veel doen. Gisteren hebben we in een middagje 4,5 bunder in de schuur gereden.”

Vierrijer stap te ver

De Graaf en Hage zagen de frontrooier in september staan op Potato Europe in Emmeloord. „Ik was gelijk gecharmeerd van het idee”, zegt Jacco de Graaf. „We rooien samen jaarlijks 45 hectare aardappelen met onze tweerijer (een Grimme GZ 1700 DL1, red.). Dat lukt op zich wel, maar in een nat najaar zijn we er druk genoeg mee. Terwijl je dan ook andere dingen wilt doen, zoals op tijd graszaad zaaien en uien oogsten. Overstappen op een vierrijige rooier is een stap te ver. Die investering kunnen we nooit terugverdienen. Maar met een frontrooier heb je veel capaciteit voor een relatief lage prijs.” De rooier die ze op proef hebben, kost, afhankelijk van de uitvoering, tussen de 30.000 en 40.000 euro. Omdat dealer Mijno van Dijk en constructeur

Willem Mossel van Tolmac toevallig een machine in Noord-Holland hadden staan, konden ze die direct op proef krijgen. Van Dijk en Mossel zijn vandaag ook aanwezig, voor een technische toelichting en om te kijken hoe de machine op de klei van de Wieringermeer presteert. Op hun aanhangwagen staat een model dat in combinatie met een verstekrooier gebruikt kan worden.

Tolmac heeft zijn thuisbasis in de Veenkoloniën. Vandaar dat daar de eerste klanten zitten voor de machine. „Maar ook op de klei hebben we al meerdere exemplaren verkocht”, zegt Mossel. „Het is niet de bedoeling dat de aardappelen helemaal schoon in het zwad komen. Ik ga uit van tweederde aardappelen en eenderde grond.” Ook Hage ziet liever wat te veel grond liggen dan te weinig, met oog op beschadiging. Hij rooit bewust diep, maar de kluiten die hij meerooit zijn niet vals. De wagenrooier heeft er geen enkele moeite mee om de aardappelen schoon op de kipper te krijgen. Eigenlijk wordt de volle breedte van de wagenrooier nu pas benut.

Kopakkers

Tolmac is niet de eerste fabrikant met een frontrooisysteem. Zibo had er ook al een. Het belangrijkste verschil is dat de Tolmac geen gebruik maakt van diabolrollen, maar van grote, holle, ijzeren dieptewielen. Daardoor 'duwt' de machine minder in de rug. Bas Bouthoorn is pootgoedteler in Middenmeer en maakt sinds drie jaar gebruik van een frontrooier die is opgebouwd uit Grimme-onderdelen. Ook die heeft diabolrollen. „Dat werkt op zich prima, maar dit spreekt me meer aan. Een ander voordeel is dat deze machine lichter is. Maar ik vind hem wel te ver voor de trekker uit steken. Die van mij is bijna een meter korter omdat de hefkogels onder de afvoerband zitten. Dat scheelt in hefkracht.”

Een trekker van ongeveer 150 pk zou voldoende moeten zijn om de combinatie van frontrooier en wagenrooier op de klei goed de baas te kunnen, schat Mossel. Bouthoorn doet het met een 130 pk trekker. „Die is aan de lichte kant, maar het lukt. We rijden met water in de achterbanden, vooral om op de kopakkers wat meer te vertellen te hebben. Als je eenmaal aan het rooien bent, kom ▶

Bas Bouthoorn:

„Het is wennen maar het werkt perfect”

Jacco de Graaf:

„Extra capaciteit voor een lage prijs”

Robin Groeneweg:

„Huiverig voor gebruik bij hoog OWG”

Ruud Hage:

„Rust op het land, aanpotten in de schuur”

Serie studieclubs

Samen weet je meer dan alleen. Daarom delen veel Nederlandse akkerbouwers hun kennis met collega's, om zo hun teelten en bedrijfsprestaties op een hoger plan te brengen. In studieclubverband komen de cijfers op tafel, worden elkaars bedrijven bezocht of helpen externe deskundigen bij het beantwoorden van vragen. Akker brengt in deze serie akkerbouwstudieclubs in beeld, van de traditionele akkerbouwgewassen tot grove groenten en van teeltechniek tot economie. Deze keer wijken we een beetje af: we volgen een willekeurige groep akkerbouwers bij een demonstratie van een frontrooier.

Frontrooier Tolmac MT14

De cijfers 1 en 4 van de Tolmac MT14 frontrooier geven aan dat de machine de eerste en de vierde rug rooit, ofwel de rijen voor de wielen van de trekker. Dwarsbandjes leggen de opbrengst hiervan tussen de tweede en derde rug. In plaats van diabolrollen te gebruiken, rust de rooier aan de voorzijde op holle, ijzeren dieptewielen. De chauffeur kan vanuit de cabine de snelheid van de afvoerband, de aangedreven schijfkouters en de rooimat regelen en de agressiviteit van de kloppers aanpassen. De volledig hydraulisch aangedreven machine weegt 2 ton en meet van hefkogel tot de voorzijde van het dieptewiel 3,75 meter. Afhangelijk van de uitvoering kost hij 30.000 tot 40.000 euro.

je geen pk's te kort. Al kunnen we niet veel harder dan 4,5 kilometer per uur." Een nadeel van de combinatie frontrooier en wagenrooier is dat er een ruime kopakker nodig is om te keren. Op dit perceel Victoria's zou dat niet lukken, want er zijn geen kopakkers gepoot. Het is een nadeel, beaamt Bouthoorn. „Als je er een beetje handig mee bent, lukt het met 9 meter kopakker. Maar meestal poten we de kopakkers en hebben we 18 meter om te draaien.”

Brede banden

De meeste telers die komen kijken, zijn benieuwd of het onder nattere omstandigheden ook lukt om met een combinatie van frontrooier en wagenrooier te blijven rijden. De omstandigheden zijn nu mooi. Bouthoorn zegt dat hij zijn frontrooier nog nooit heeft hoeven afkoppelen. „Natuurlijk moet je wel eens langzaam rijden. Maar juist dan doe je nog wel wat, met vier rijen tegelijk.” Bouthoorn denkt zelfs dat hij langer kan doorrooien, omdat de trekker op brede banden staat. De frontrooier maakt ruimte voor de banden. Hierdoor worden de ruggen minder vast gereden en komen er geen grondkwabben in de rooimachine. Een extra pluspunt is dat brede banden vriendelijker zijn voor de bodem en Bouthoorn gedurende het seizoen geen wielen meer hoeft te wisselen. Dat het mes van de rooimachine diep genoeg moet om onder het zwad door te gaan, is ook geen probleem, volgens hem. „Op die plek heeft, als het goed is, het hele seizoen nooit een wiel gereden.”

Chipsaardappelen

Onder de telers die bij de rooidemonstratie

komen kijken, zitten diverse telers die chipsaardappelen telen. Robin Groeneweg is een van hen. Hij vindt het idee van de frontrooier heel mooi, maar is huiverig voor het in het zwad leggen van zijn aardappelen. „Chipsaardappelen hebben een hoog onderwatergewicht. Dit jaar zitten ze zelfs rond de 500 gram. Die wil je zo min mogelijk aanraken, om beschadiging te voorkomen. Ik ben daarom erg benieuwd naar de ervaringen van Ruud.” Ruud Hage heeft zijn chipsaardappelen ook met de frontrooier gerooid. Voor zover hij dat nu kan overzien, heeft dat geen schade gedaan. „Zolang je maar genoeg grond kan houden op beide rooiers valt het denk ik wel mee. De grond was nog vrij nat toen ik ze rooide, dus dat was in ieder geval gunstig. Bovendien hebben de dwarsbandjes van de frontrooier een knik gekregen, waardoor ze

niet zo hard in het zwad vallen. Maar ik ben benieuwd naar de kwaliteitsuitslagen.”

Gewenning

Gaan Hage en De Graaf de machine daadwerkelijk aanschaffen? Die kans is groot. Maar eerst willen ze de plussen en minnen nog eens goed op een rijtje zetten. De benodigde ruimte op de kopakkers is een nadeel. Ook hebben ze nog geen zware trekker met frontheef. Daar moet in ieder geval RTK-gps op, zegt Hage. „De trekker zoekt immers niet meer zelf zijn weg tussen de ruggen. En in plaats van te sturen heb je je aandacht hard nodig om beide rooiers bij te regelen.” Dat laatste went gauw genoeg, is de ervaring van Bouthoorn. Hij is heel stellig over de frontrooier: „Als je dit een keer ervaren hebt, wil je niet meer anders. Ik heb mijn doorsteekkipper al verkocht.” ■

Tijdens het testen gebruiken Hage en De Graaf de frontrooier nog niet in combinatie met hun wagenrooier.

